

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <http://www.researchgate.net/publication/272886225>

Najdłuższy w Polsce przelot nocka Natterera *Myotis nattereri* (Kuhl, 1817) z kolonii rozrodczej do zimowiska. The longest migration of *Myotis nattereri* (Kuhl, 1817) from nursery col...

ARTICLE · JANUARY 2008

READS

14

4 AUTHORS, INCLUDING:

[Grzegorz Wojtaszyn](#)

The Polish Society for Nature Conservation ...

28 PUBLICATIONS 2 CITATIONS

[SEE PROFILE](#)

[Maurycy Ignaczak](#)

Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Nieto...

25 PUBLICATIONS 13 CITATIONS

[SEE PROFILE](#)

Literatura

- Ahlén I. 1990. *Identification of bats in flight*. Swedish Soc. Cons. Nat. i Swedish Youth Assoc. Env. Stud. Cons., Stockholm: 50 pp.;
- Ahlén I. & Baggøe H. J. 1999. *Use of ultrasound detectors for bat studies in Europe: experiences from field identification, surveys and monitoring*. Acta Chiropterol. 1 (2): 137-150;
- Ciechanowski M., Anikowska U., Nalewaja A., Przesmycka A. & Biała A. 2006. *Nietoperze (Chiroptera) Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”*. Nietoperze 7: 19-38;
- Ciechanowski M. & Duriasz J. 2005. *Nietoperze (Chiroptera) Parku Krajobrazowego Wzgórz Dylewskich*. Nietoperze 6: 25-36;
- Gawlak A., Wojtaszyn G. & Gmaj M. 2002. *Zimowe spisy nietoperzy na Pomorzu Środkowym*. Nietoperze 3: 27-32;
- Głowaciński Z. 2002. Vertebrata – kręgowce. [In:] Głowaciński Z. (ed.). *Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce*. IOP PAN, Kraków: 13-22;
- Hutson A.M., Aulagnier S. & Spitzenberger F. 2008. *Barbastella barbastellus*. [In:] 2008 IUCN Red List of Threatened Species. <www.iucnredlist.org>. Dostęp 19 listopada 2008;
- Jarzebowski T., Ciechanowski M. & Przesmycka A. 2000. *Zimowanie nietoperzy na Pomorzu Gdańskim w latach 1989 - 1999*. Studia Chiropterol. 1 (1): 57-78;
- Kowalski M. & Szkudlarek R. 2003. *Distribution of Barbastella barbastellus in Poland in the years 1980-1998*. Nyctalus (N. F.) 8: 599-602;
- Lesiński G., Fuszara E., Fuszara M., Jurczyszyn M. & Urbańczyk Z. 2005. *Long-term changes in the number of the barbastelle Barbastella barbastellus in Poland*. Folia Zool. 54 (4): 351-358;
- Russo D., Cistrone L., Jones G. & Mazzoleni S. 2004. *Roost selection by barbastelle bats (Barbastella barbastellus, Chiroptera: Vespertilionidae) in beech woodlands of central Italy: consequences for conservation*. Biol. Conserv. 117: 73-81;
- Øehák Z. 2000. *Central European bat sounds*. Nietoperze 1: 29-37;
- Vaughan N., Jones G. & Harris S. 1997b. *Identification of British bat species by multivariate analysis of echolocation call parameters*. Bioacoustics 7: 189-207;
- Wojtaszyn G., Dąbrowska A. & Stephan W. 2000. *Nowe stanowisko zimowania mopka Barbastella barbastellus (Schreber 1774) na pobrzeżu Bałtyku*. Przegl. Przyr. 11 (4): 109-110.

Mateusz Ciechanowski

Katedra Ekologii i Zoologii Kręgowców Uniwersytetu Gdańskiego
al. Legionów 9, 80-441 Gdańsk
e-mail: matciech@kki.net.pl

Najdłuższy w Polsce przelot nocka Natterera *Myotis nattereri* (Kuhl, 1817) z kolonii rozrodczej do zimowiska

The longest migration of *Myotis nattereri* (Kuhl, 1817) from nursery colony to winter roost in Poland

Abstract: In March 2007 in Szachownica Cave (Wieluńska Upland, UTM CB45) hibernating *Myotis nattereri* (female) with ring was found. This bat was banded in 2006 in a nursery colony in a forest in Milicka Valley (UTM XT90), 88 km to the south-west of a winter roost. This is the longest known migration of this species in Poland. Present knowledge shows, that *M. nattereri* is a species which can migrate for medium distances between summer and winter roosts.

Key words: bats, *Myotis nattereri*, rings, migrations

Z terenu Polski niemal zupełnie brak jest informacji na temat wędrówek nocka Natterera *Myotis nattereri* (Kowalski *et al.*, 1957; Harmata, 1996). Jak dotąd najdłuższy udokumen-

towany przelot tego gatunku w naszym kraju dotyczył samca zaobrączkowanego 16.12.1952 w zimowisku w Puławach, odnalezionego (17.05.1953) w Osmolicach. Osobnik ten przebył odległość 20,5 km (Kowalski *et al.*, 1957).

W ostatnim czasie uzyskano kolejną informację na temat przelotu tego gatunku na terenie kraju. Dnia 04.03.2007 w Jaskini Szachownica na Wyżynie Wieluńskiej (województwo śląskie, powiat kłobucki UTM CB45) stwierdzona została hibernująca samica nocka Natterera (nr obrączki FMZ DRESDEN O27039), zaobrączkowana 13.05.2006 w kolonii rozrodczej w lasach Kotliny Milickiej – w okolicach miejscowości Antonin (województwo wielkopolskie, powiat ostrowski UTM XT90). Kolonia rozrodcza znajdowała się w skrzynce dla nietoperzy, w której przebywało 40 dorosłych samic. Odnaleziony osobnik odbył wędrówkę na odległość 88 km w kierunku południowo-wschodnim od miejsca zaobrączkowania. W maju 2007 roku stwierdzono powrót tego nietoperza z zimowiska do kolonii rozrodczej. Jest to więc, jak dotąd, najdłuższy znany przelot osobnika tego gatunku na terenie Polski.

W literaturze chiropterologicznej nocek Natterera uznawany jest za gatunek osiadły (Strelkov, 1969; Gaisler *et al.*, 2003; Fleming & Eby, 2004; Sachanowicz & Ciechanowski, 2005). Znane są jednak przypadki względnie dalekich wędrówek osobników tego gatunku. Masing *et al.*, (1999) podają z Estonii przelot na odległość 102 km, natomiast Steffens *et al.*, (2004) przedstawiają aż 10 wędrówek na terenie Niemiec, na odległości przekraczające 100 km, w tym maksymalnie 327 km dla samicy i 266 dla samca.

Wydaje się, iż w świetle obecnej wiedzy, biorąc także pod uwagę przedstawiony w niniejszej publikacji przelot, należy zaliczyć nocka Natterera do nietoperzy prowadzących najczęściej osiadły tryb życia, mogących jednak odbywać średniodystansowe wędrówki pomiędzy kryjówkami letnimi a zimowymi.

Literatura

- Fleming T. & Eby P. 2004. *Ecology of Bat Migration*. [In:] Kunz T. & Fenton M. B. (eds). *Bat Ecology*. The University of Chicago Press, Chicago and London: 156-208;
- Gaisler J., Hanák V., Hanzal V. & Jarsky V. 2003. *Results of bat banding in the Czech and Slovak Republics, 1948-2000*. *Vespertilio* 7: 3-61;
- Harmata W. 1996. *Wyniki obrączkowania nietoperzy w Polsce w latach 1975-1994*. [In:] Wołoszyn B. W (ed.). *Aktualne problemy ochrony nietoperzy w Polsce. Materiały IX Ogólnopolskiej Konferencji Chiropterologicznej Kraków 25-26 listopada 1995*. Publikacje CIC ISEZ PAN Kraków: 25-40;
- Kowalski K., Krzanowski A. & Wojtusiak R. J. 1957. *Sprawozdanie z akcji obrączkowania nietoperzy w Polsce w latach 1939-1953*. *Acta Theriol.* 1:109-159;
- Masing M., Poots L., Randra T. & Lutsar L. 1999. *50 years of bat-ringing in Estonia: methods and the main results*. *Plecotus et al.* 2: 20-35;
- Sachanowicz K. & Ciechanowski M. 2005. *Nietoperze Polski*. Multico: 160pp;
- Steffens R., Zöphel U. & Brockman D. 2004. *40 Jahre Fledermaus-markierungszentrale Dresden – methodische Hinweise und Ergebnisübersicht. Materialien zu Naturschutz und Landschaftspflege*. Sächsisches Landesamt für Umwelt und Geologie: 126pp;
- Strelkov P. P. 1969. *Migratory and stationary bats (Chiroptera) of the European part of the Soviet Union*. *Acta Zool. Cracov.* 14: 393-439.

Grzegorz Wojtaszyn, Maurycy Ignaczak, Radosław Jaros, Jarosław Manias
PTOP „Salamandra”, ul. Szamarzewskiego 11/6; 60-514 Poznań
e-mail: grzegwojt2@wp.pl